

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

2. De specifica vnitate & distinctione peccatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

De specifica unitate, ac distinctione Peccatorum.

Asert. I. Unitas & diuersitas specifica peccatorum, quatenus præceptis positiuis repugnant, optimè desumitur penes unitatem ac diuersitatem specificam præceptorum. Porro unitas illa specifica & diuersitas non debet attendi penes præcipientes (nam fieri potest, ut Deus & Magistratus prohibeant V.C. furtum sub vna & eadem ratione) sed attendi debet unitas illa formaliter, penes motiua honestatis, vt si præcepta sint posita ex motiuo diuersarum virtutum, vel saltem diuersarum rectitudinum eiusdem virtutis, tunc etiam transgressio seu peccatum in diuersa specie existat. Sic iniusta percussio clerici, quæ lege Ecclesiastica sub excommunicationis pœna prohibetur, non est tantum peccatum contra iustitiam, sed etiam contra virtutem religionis, cuius intuitu lex illa Ecclesiastica posita est. Quod si blasphemia ab Ecclesia in aliqua diœcesi prohibita, transgressor vnum tantum peccatum committit contra religionis virtutem, ratio peti potest ex dictis. Præterea Fornicatio in loco sacro duplicem malitiam habet, contra castitatem & contra religionem, quia effusio voluntaria seminis in loco sacro ab Ecclesia seuerissime prohibita. Actus verò coniugalis extra necessitatē in loco sacro exercitus, vnicam tantum malitiam contra religionem habet. Ratio. Quia legislatrix potestas habet hanc vim, vt id, quod iusta causa præcipit aut prohibet, materiam necessariam seu obligatoriam constituat sub ea virtute, cuius intuitu lex lata est 16.

Aff. II. Unitas & diuersitas specifica peccatorum, quæ & quatenus naturali legi aduersantur, proximè
 D ac for-

ac formaliter desumitur ex honestate virtutis ; cui opponuntur ; remotè autem & fundamentaliter ex obiecto. Ratio prioris, quia priuatio accipit speciem à forma, cui opponitur, peccatum autem est formaliter priuatio boni honesti. Ergo.

Coroll. 1. Illa peccata specificè diuersa sunt, quæ vel diuersis virtutibus aduersantur, vt furtum, blasphemia: vel quæ eidem virtuti, sed diuersâ ratione difformitatis repugnant, vt periurium & præuaricatio voti, odisse Deum, & Deum non amare cum oportet: nam diuersis modis contra charitatis virtutem tendunt, quamuis interdum omissio & commissio ad eandem speciem pertinere possunt, vt restituere alienum & non restituere.

3 Coroll. 2. Plures sunt species peccatorum quantum ad virtutum, seu, vni virtuti plures peccatorum species opponi solent, V. C. liberalitatis, avaritia & prodigalitas, ratio, quia bonum ex integra causa est, malum ex quolibet defectu. V. C. Actus, quo voluntas in Deum, vel proximum fertur, vt charitatis existat, debet ex omni parte esse perfectus. Contra hanc autem perfectionem honestatis varij repugnantes defectus committi possunt. V. C. Deum odisse vel proximum, huic inuidendo.

4 Aff. III. Inter peccata specie diuersa, quæ grauiora sunt, ex obiecto præcipuè cognoscendum est Quæ peccata, quæ in Deum directè tendunt, vt Dei odium &c. omnium deterrima sunt. Inter peccata contra proximum, grauius est homicidium detractioe & furto, quia maius est bonum vite, quàm bona hominis exteriora.

Maiori virtuti maius vitium opponitur: detractio maius peccatum quam ebrietas, quia hoc contra intemperantiam, illud contra iustitiam est. Iustitiæ autem virtus dignior est temperantia.

NB. E

NB. Ea peccata, quæ in Intemperantia maxima, vt Sodomia, maiora sunt, quam minima, quæ in genere iniustitiæ fiunt. 61.

C A P. III.

De numerica distinctione peccatorum.

ASSERT. I. Peccata non ideò præcise multiplicantur numero, quia sunt contra plura præcepta. Fieri enim potest, vt sub eadem ratione formali de eodem obiecto posita sint; vt vides in præcepto ieiunij, incidentis in diem Quatuor temporum, & in Vigiliæ Apostolorum, aut Quadragesimæ. Sin verò præcepta diuersis rationibus aut motiuis de eodem materiali obiecto posita sint, tunc eorum transgressiones erant diuersæ specie, consequenter etiam numero.

Ass. II. Si numerica distinctio obiecti materialis tantum sit, non facit plura numero peccata, vt si vni-
co actu plures homines occidere intendas, non facis plura numero peccata. Secus, si obiecti multiplicatio sit formalis, siue in ordine ad actum; quia voluntas quasi pluribus actibus in obiectum tendit; vt si proponas hodie furaturum 10. & cras, 20. vel proponas nunc furari clauēs, vt postea fureris pecunias. Cum enim actus internus essentialē ordinem gerat ad actum externum; ideo si externus siue obiectiuus unitatem non habet, etiam actus internus virtualiter in genere moris multiplicatus censetur.

Exinde etiam nota bene si peccata externi operis circa materias paruas; V. C. parua furta maneat plura venialia, & non transeant in mortalia, tunc etiam propositum circa talia peccata frequentanda, quod, per se loquendo, non fore mortale, sed veniale virtute multiplex. Ratio, quia propositum

D 2 situm